

Til: BFD

Fra: Hovedorganisasjonen KA

Dato: 6. februar 2026

Re: Innspill til statsbudsjettet for 2027

Innspill fra Hovedorganisasjonen KA til statsbudsjettet for 2027

Våre medlemmer opplever nedbemanning og generelt meget stram økonomi. KA ber om rammer i statsbudsjettet for 2027 som sikrer en landsdekkende folkekirke og likebehandler andre trossamfunn i tråd med dagens lovverk. Videre forventer vi en opptrapping av det statlige tilskuddet til kirkebevaring til 500 millioner kroner, samt bedre rammevilkår for frivillige organisasjoner.

1. En sektor som bærer våre felles verdier

Norge er et samfunn tuftet på kristne og humanistiske verdier. Tros- og livssynssektoren med sine mange ideelle virksomheter er viktige samfunnsaktører over hele landet. Sektoren bidrar som kultur- og verdibærere, som bygger velferdssamfunn nedenfra. Den bidrar til integrering og inkludering og som motvirker polarisering og konflikt. Trossamfunn og organisasjoner skaper rom for tro og arenaer for fellesskap og nettverk. Dette gjelder både Den norske kirke, Frikirken og de andre trossamfunnene – samt paraplyorganisasjoner som Norges Kristne Råd. Trossamfunn utenfor Den norske kirke skal sikres finansering i tråd med trossamfunnsloven og likebehandlingsprinsippet (Kap. 881, post 70).

2. En landsdekkende folkekirke (Kap 880)

Som landets folkekirke, er Den norske kirke et viktig verdimesig ankerfeste. Den norske kirke står for en variert virksomhet med babysang, barne- og ungdomsarbeid, besøkstjenester og ulike møteplasser, leksehjelp, skolefritidstilbud, konflikthåndtering, familierådgivning, språkopplæring og møteplasser for flyktninger, tiltak for mennesker med funksjonsnedsettelse, musikk- og kulturaktiviteter og tros- og livssynsdialog. Alt dette i tillegg til et levende gudstjenesteliv over hele landet.

Med sine mer enn 1600 kirkebygg, utgjør kirkene en betydelig del av norsk kulturarv. Som kulturaktør kjennetegnes Den norske kirke av stort mangfold og ved at profesjonelle og amatører får opptre sammen. Den lokale organisten er ofte den eneste tilsatte kulturarbeideren i mange lokalsamfunn og representerer en viktig drivkraft i det lokale kulturlivet i bred forstand.

Den norske kirkes betydning som landsdekkende kirke og kulturinstitusjon med organisert virksomhet, kirkebygg og ansatte i alle landets kommuner, gjør at Den norske kirke har en særlig forutsetning for å kunne mobilisere ressurser og bidra til å opprettholde trygghet, tillit og samfunnsberedskap i befolkningen. Som gravplassmyndighet i de aller fleste av landets kommuner, har de kirkelige fellesrådene også viktige roller overfor befolkningen som helhet i forbindelse med kriser og dødsfall.

KA ber på denne bakgrunn regjeringen om å sikre tilstrekkelige rammer for finansiering av Den norske kirke. Konkret ber vi om at regjeringen:

- gir kommunene gode rammevilkår i 2027 slik at de kan ivareta sitt ansvar for finansiering av den lokale kirken, og særlig bidra med sin andel av prosjekter som får støtte fra Kirkebevaringsfondet. 3 av 10 kirkelige fellesråd gikk med underskudd (negativt brutto driftsresultat) i 2024.
- lønns- og prisjusterer rammetilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke, som i 2025 gjennomførte en større nedbemanning. En ny nedbemanning vil måtte gå på prestatetjenesten løs. Tilskuddsvekst i tråd med lønns- og prisstigning er derfor viktig for å sikre en landsdekkende prestatetjeneste og tilskudd til lokalkirken (Kap. 880, post 70).

3. Videreutvikling av det nasjonale fagmiljøet for kirkebygg og gravplass (Kap 882, post 70)

Tilskuddet til KA sitt arbeid på kirkebygg- og gravplassfeltet har i en årrekke bidratt til et sterkt fagmiljø og et stadig større kunnskapsgrunnlag om kirkebygg, kunst og inventar, interiør, sikring, gravplassdrift og forvaltning. Forankringen av fagmiljøet i KA har vist seg å være en særlig effektiv strategi for å sikre bred lokal oppslutning om felles satsninger for å fremskaffe nasjonale tilstandsrapporter for kirkebygg og utvikle verktøy for bærekraftig forvaltning, drift og vedlikehold av byggene. KA har over tid opparbeidet kompetanse på stadig flere fagområder innenfor kirkebyggforvaltning, og har arbeidet langsiktig med kompetanseheving hos kirkeiere gjennom kurs, rådgivning og nettverksbygging. KA har også de siste årene bidratt med innsamling av data og nasjonal kunnskap om gravplassrelaterte forhold, og driver utstrakt rådgivning til gravplassmyndighetene.

Opplysninger om alle landets kirkebygg, kirkeinventar og gravplasser har siden 2005 etter KAs initiativ vært registrert i en egen kirkebygg- og gravplassdatabase, som nå har fått navnet *Ordna eiendom*. KA eier, har utviklet og drifter databasen som i dag er i aktiv bruk både av kirkeiere, andre kirkelige og offentlige organer som Kirkebevaringsfondet, Riksantikvaren og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. I 2025 ble en helt ny versjon satt i drift, og denne brukes ved inngangen til 2026 av over 300 kirkelige fellesråd.

Porteføljen av oppgaver i avdelingen blir stadig større og bredere. Kompleksiteten innenfor kirkebygg- og gravplassaker er økende, og behovet for rådgivning likeså. Digitalisering er også et område som krever økt innsats, og KA har en naturlig rolle som motor og tilrettelegger på dette feltet. *Ordna eiendom* viser seg å ha et større potensiale som en del av løsningen innenfor flere domener. Den er definert som en del av systemlandskapet for Kirkebevaringsfondet, og vil fremover bli videreutviklet i tett samarbeid med kirkeierne, Kirkebevaringsfondet og Riksantikvaren. Det ligger muligheter i *Ordna eiendom* som kan bli en del av løsningen for Digital gravferdsmelding, og vi ser at verktøyet også kan hjelpe oss med løsninger i beredskapsarbeid innenfor både bygg og gravplass. Vi ser også et økt behov for kompetanse på ENØK.

Vi har på denne bakgrunn et ønske om å styrke vår avdeling med en stilling, og ber om at rammebevilgningen på kapittel 882, post 70, til KAs nasjonale fagmiljø økes med 1,6 millioner kroner til **15,9 millioner kroner pluss pris- og lønnsjustering.**

4. Kirkebevaringsfondet (Kap 883)

Tilskuddsordningen (Post 60)

Kirkebevaringsfondet ble etablert og foretok sin første tildeling i 2024. 2024 og 2025 representerer oppstartsår for kirkebevaringsprogrammet. I 2026 er rammen kr 400 millioner, og aktiviteten er nå svært stor. Fondet har fått stor oppmerksomhet ute blant kirkeeierne, og det er all grunn til å tro at antallet søknader vil øke i 2027. KA mener derfor at man i 2027 bør trappe opp til det intenderte nivået på kr 500 millioner årlig. Dette er viktig, særlig i lys av at utbetalinger først kan skje når fakturaer foreligger, noe som gjør at det nå bygger seg opp en topp av utbetalinger som ikke har blitt fakturert de første årene av fondets virksomhet.

Særskilt driftstilskudd til KAs bidrag til programsekretariatet (Post 70)

I den vedtatte bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg av februar 2024 er det lagt til grunn en samarbeidsmodell mellom statlige og kirkelige instanser (RA, KA og KR) om sekretariatsfunksjonene for kirkebevaringsfondet. Samarbeidsmodellen har som forutsetning at eksisterende bevilgninger til KAs kirkebyggavdeling over Kap 882 Post 70 ligger fast.

Sekretariatsfunksjonen er samlet beregnet til å utgjøre 12 årsverk, hvorav 3,5 årsverk skal være tilknyttet Hovedorganisasjonen KA, og 1,5 tilknyttet Kirkerådet. For 2026 er det bevilget om lag kr 5,3 millioner til de 3,5 årsverkene som er plassert i KA, og KA anser dette for å være en fullfinansiering av stillingene.

Vi ber derfor om at tilskuddet over kapittel 883, post 70, justeres i tråd med lønns- og prisvekst.

5. Forutsigbare rammer for ideell sektor (KUD og AID)

Frivillige organisasjoner representerer bindevevet i norsk samfunnsliv, og viser oss hva som er mulig når enkeltmennesker finner sammen omkring felles interesser. Flere av KAs medlemsorganisasjoner har i 2025 gjennomgått store nedbemanninger og omstillingsprosesser som følge av trang økonomi og mer uforutsigbarhet knyttet til omgjøring fra direktetilskudd til søknadsbaserte ordninger over statsbudsjettet.

Høyesterett har nå slått fast at det er helt legitimt å invitere ideelle til å løse viktige velferdsbehov sammen med offentlige aktører. I et samfunnsperspektiv handler det om at ideelle aktører har en tydelig rolle i samfunnsbygging, demokratisk deltakelse og innovasjon. Barnevern, eldreomsorg og psykisk helse er samfunnsbygging, ikke bare innkjøp av tjenester. For å gjøre det enklere for lokalpolitikere og andre å velge ideelle aktører, er det viktig at regjeringen får på plass følgende to saker som det har vært jobbet med lenge:

- 1) En definisjon av ideelle velferdsaktører
- 2) Et register over ideelle velferdsaktører

Nå som det rettslige grunnlaget er avklart, har vi en historisk mulighet til å endelig få fart på veksten i ideell sektor, noe det er bred politisk enighet om. Det vil være bra for både folk og samfunn.

I tillegg til dette, vil KA utfordre regjeringen til å ta grep i forslaget til statsbudsjett for 2027 for å gi frivillige organisasjoner i Norge et løft:

- Full momskompensasjon for frivillige virksomheter må regelstyres. Det er flott at det i realiteten har vært full momskompensasjon de senere årene, men så lenge ordningen ikke er fastsatt i regelverk, bidrar det til utrygge rammevilkår og fremtidsutsikter for sektoren. Dette er et viktig grep regjeringen kan gjøre, og som ikke har et høyt proveny.
- Momskompensasjonsordningen for frivillige virksomheter må inkludere kostnader til nybygg, rehabilitering, oppussing og tilbygg.
- De søkbare tilskuddene som gis over statsbudsjettet til frivillige organisasjoner må sikres større forutsigbarhet, tilskudd bør kunne gis for flere år av gangen og utbetales tidligere på året.
- Skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner bør styrkes. Grensen bør heves til kr 50 000 for privatpersoner og kr 100 000 for gaver fra næringslivet.

Med disse grepene vil frivillig sektor gis mer stabile rammevilkår, noe som vil bidra til at sektorens bidrag til samfunnet kan vokse, og flere kan finne meningsfulle sammenhenger å engasjere seg i.